

آیین‌نامه اجرایی استفاده از دوره فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مؤسسات تحقیقات علوم پزشکی (مصوب سال ۱۳۸۰)

مقدمه:

با استعانت از خداوند متعال و به منظور ایجاد فرصت لازم جهت بهره‌گیری اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و مؤسسات تحقیقات علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از دستاوردهای علمی و پژوهشی و آشنایی آنها با دانش نوین بشری در عرصه‌های علوم پزشکی و انتقال آن به مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و تبادل اطلاعات و تجارب حاصله این آیین‌نامه تدوین گردید.

اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی علوم پزشکی کشور که در این آیین‌نامه دانشگاه نامیده می‌شوند) می‌توانند طبق ضوابط مندرج در آیین‌نامه از دوره فرصت مطالعاتی (که در این آیین‌نامه دوره نامیده می‌شود) استفاده نمایند.

ماده ۱- اسنادان، دانشیاران و استادیاران تمام‌وقت رسمی قطعی آموزشی یا پژوهشی دانشگاه‌ها می‌توانند از این دوره در هر نوبت حداقل سه ماه و حداکثر ۱۲ ماه استفاده نمایند.

تبصره ۱- استفاده از دوره صرفاً به صورت پیوسته و متداوم در خارج از کشور به ازای حداقل ۵ سال خدمت مداوم تمام‌وقت جهت هر نوبت برای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، شهید بهشتی، ایران، اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز و مشهد و چهار سال یک بار برای سایر دانشگاه‌ها خواهد بود.

تبصره ۲- استفاده از این دوره به صورت متداوم و یا متناوب در داخل کشور به ازای حداقل چهار سال خدمت می‌باشد.

تبصره ۳- استفاده مربیان و اعضای هیأت علمی رسمی آزمایشی صرفاً از دوره فرصت مطالعاتی در داخل کشور، برابر مفاد این آیین‌نامه بلامانع است.

ماده ۲- استفاده از این دوره برای تمام متقاضیان واجد شرایط بر اساس امتیازات مندرج در مواد ۱، ۲، ۳ آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی و دیگر فعالیت‌ها و با رعایت حد اقل امتیازات مکتسبه از زمان ایتفاده از آخرین دوره فرصت مطالعاتی (با تاریخ استخدام رسمی آزمایشی برای کسانی که از این دوره استفاده ننموده‌اند) به شرح زیر خواهد بود.

تبصره ۱- در هر سال حداکثر ده درصد اعضای هیأت علمی در هر دانشگاه می‌توانند از این دوره استفاده نمایند.

تبصره ۲- در صورتی که تعداد واجدین شرایط استفاده از دوره بیش از حد نصاب تعیین شده باشد، انتخاب متقاضیان بر اساس تعیین اولویت بر مبنای جمع امتیاز کسب شده از موارد زیر می‌باشد:

الف- ارتباط دوره با فعالیت‌های پژوهشی متقاضی در جهت رفع نیازهای کشور (حداکثر ۱۵ امتیاز)

ب- ارتباط دوره با پیشبرد برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه متبوع (حداکثر ۱۵ امتیاز)

ج- میزان مشارکت متقاضی در هر یک از فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و خدماتی - اجرایی برابر آیین‌نامه ارتقا (حداکثر امتیاز برای هر فعالیت ۱۰ و جمعاً حداکثر ۳۰ امتیاز به ازای هر سال)

د- امتیازات مربوط به مدت زمان فعالیت تمام‌وقت آموزشی و پژوهشی داوطلب به ازای هر سال ۱۰ امتیاز

ه- خدمت در مراکز تحقیقاتی صنعتی، تولیدی و خدماتی در مناطق محروم کشور به صورت مأموریت تمام‌وقت به ازای هر سال کامل ۱۵ امتیاز

ماده ۳- دانشگاه یا مؤسسه‌ای به عنوان مؤسسه میزبان داخل یا خارج از کشور جهت انجام دوره قابل قبول است که مورد تأیید دانشگاه محل خدمت عضو هیأت علمی بوده به نحوی که متقاضی بتواند به پیشرفت‌های علمی، فنی و تحقیقاتی که در منطقه دانشگاهی وی امکان دسترسی به آن نیست، دست یابد.

تبصره ۱- در رابطه با دوره فرصت مطالعاتی در خارج از کشور، صلاحیت کشور و واحد میزبان، مدت و موضوع دوره فرصت مطالعاتی می‌بایست در مرحله اول به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه رسیده و پس از اعلام مراتب توسط رئیس دانشگاه به معاون احقیقات و فناوری وزارت متبوع، در مرحله بعدی به تأیید کمیته مربوطه در حوزه معاونت یاد شده برسد.

تبصره ۲- شرایط میزبانی دوره در داخل کشور به شرح ذیل می‌باشد:

گروه‌ها و بخش‌های آموزشی دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی که از این به بعد واحد میزبان نامیده خواهند شد، برای رشته ورد نظر جهت گذراندن دوره داخلی می‌بایست دارای شرایط ذیل باشند:

الف- تعداد محققان تمام‌وقت دارای درجه دکترای تخصصی (Ph.D) یا تخصص در رشته مورد نظر می‌بایست حداقل ۵ نفر باشد.

ب- تعداد مقالات چاپ شده محققان واحد میزبان در رشته مورد نظر برای دوره فرصت مطالعاتی در مجلات معتبر در ۵ سال اخیر می‌بایست حداقل ۲ مقاله به ازای هر محقق بوده و حداقل ۲۰ درصد آنها در مجلات خارجی چاپ شده باشد.

ج- تعداد طرح‌های تحقیقاتی پایان یافته و یا در دست اجرای واحد میزبان در رشته مورد نظر در ۵ سال گذشته حداقل ۳ طرح باشد.

د- واحد میزبان می‌بایست امکانات کافی جهت اجرای طرح مورد نظر در دوره از جمله فضای فیزیکی، تجهیزات پیشرفته و سیستم تدارکاتی مناسب برای تهیه مواد و وسایل پژوهشی را دارا باشد.

ه- هر یک از اعضای هیأت علمی واحد میزبان در ۵ سال گذشته (قبل از شروع دوره فرصت مطالعاتی) می‌بایست راهنمایی حداقل ۲ پایان‌نامه دکترای تخصصی (Ph.D) تخصص و یا فوق تخصص پزشکی را انجام داده باشند.

تبصره ۲- به منظور ارزیابی واحدها از نظر قابلیت میزبانی برنامه دوره داخل کشور، کمیته تخصصی تحت عنوان «ارزشیابی واحدهای واجد شرایط جهت میزبانی دوره فرصت مطالعاتی داخل کشور» مرکب از اعضای زیر تشکیل خواهد شد:

الف- يك نفر به انتخاب معاون تحقیقات و فناوری که دبیر کمیته نیز خواهد بود.
ب- حسب مورد، يك نفر از اعضای هیأت ممتحنه رشته مربوطه به انتخاب معاون آموزشی و امور دانشگاهها
ج- حسب مورد، يك نفر از محققان واحد متقاضی میزبانی به انتخاب رئیس واحد
د- حسب مورد، دو نفر از محققان برجسته در رشته مورد تقاضا به انتخاب معاون تحقیقات و فناوری
توضیح اینکه:

1- دبیرخانه بررسی درخواست متقاضیان برای میزبانی دوره فرصت مطالعاتی تحت نظر دبیر کمیته در معاونت تحقیقات و فناوری تشکیل خواهد شد.

2- کلیه درخواستهای متقاضیان جهت میزبانی میبایست حداکثر تا پایان اسفندماه هر سال از طریق رئیس دانشگاه به دبیرخانه کمیته تخصصی ارسال گردد. کمیته موظف است صلاحیت واحد متقاضی را بررسی و تا شروع سال تحصیلی بعد (مهرماه) نتیجه را به متقاضیان میزبانی و کلیه دانشگاهها و مؤسسات علوم پزشکی کشور اعلام نماید.

3- کمیته تخصصی میبایست هر ۲ سال يك بار صلاحیت تأیید شده واحد میزبان را مورد ارزشیابی مجدد قرار دهد .

4- در صورتی که واحدی جهت میزبانی این دوره مورد تصویب کمیته تخصصی ارزشیابی قرار گرفت، متقاضی پس از انتخاب یکی از اعضای هیأت علمی واحد میزبان جهت راهنمایی انجام دوره به رئیس واحد معرفی خواهد شد.

ماده ۴- درخواست متقاضی جهت استفاده از دوره فرصت مطالعاتی خارج از کشور پس از کسب نظر مدیر گروه آموزشی مربوطه و تأیید رئیس دانشکده و یا مؤسسه برای بررسی کارشناسی به حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه ارسال و نتیجه پس از طرح در شورای پژوهشی جهت اخذ تصمیم به رئیس دانشگاه اعلام می‌گردد. رئیس دانشگاه در صورت موافقت با اعطای دوره فرصت مطالعاتی باید مراتب را جهت اقدامات لازم به معاونت تحقیقات و فناوری منعکس نماید.

تبصره ۱- استفاده کننده از دوره فرصت مطالعاتی خارج از کشور مجاز به ثبت نام و ادامه تحصیل در دوره‌های تحصیلی برای اخذ مدرک دانشگاهی نمی‌باشد و در این مدت فقط از مقرری ارزی مربوط به هزینه زندگی و حق تکفل و عائله‌مندی می‌تواند استفاده نماید.

تبصره ۲- هزینه‌های بیمه درمانی جهت متقاضی و اعضای خانواده همراه وی بر اساس سقف تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح کشور (بانک مرکزی ...) قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۵- متقاضی در قبال استفاده از دوره فرصت مطالعاتی خارج از کشور باید به موجب سند رسمی تعهد نماید که به مدت سه برابر زمان استفاده از دوره در دانشگاه متبوع خدمت نماید. به منظور حسن اجرای این تعهد، متقاضی میبایست به میزان دو برابر کل هزینه‌های ارزی و ریالی که قرار است در طول استفاده از دوره فرصت مطالعاتی دریافت دارد (مبلغ آن توسط دانشگاه متبوع تعیین خواهد شد)، تعهد بسپارد. چگونگی اخذ تعهد به عهده دانشگاه متبوع می‌باشد.

متقاضی برای سپردن تعهد فوق به تشخیص دانشگاه می‌تواند به یکی از دو روش زیر با توجه به سایر مقررات اقدام نماید:

الف- سپردن وثیقه ملکی

ب- سپردن ضمانت‌نامه معتبر کارمندی یا سپردن وجه نقد یا اوراق بهادار همانند سفته و بیمه‌نامه (به غیر از چک).

ماده ۶- اعضای هیأت علمی در مدت استفاده از دوره خارج از کشور از حقوق و فوق‌العاده مخصوص مرتبه خود استفاده خواهد کرد. دانشگاه متبوع موظف است هزینه رفت و برگشت، هزینه عوارض گذرنامه و خروج از کشور آنها و خانواده‌شان (حداکثر ۵ نفر با احتساب متقاضی) را فقط يك بار در طول هر دوره پرداخت نماید.

ماده ۷- حقوق و مزایای اعضای هیأت علمی که از دوره فرصت مطالعاتی داخل کشور استفاده می‌نمایند، مطابق با آیین‌نامه مأموریت‌ها توسط دانشگاه مبدأ پرداخت خواهد شد. واحد میزبان حتی‌الامکان تسهیلات رفاهی نظیر مسکن را برای این اعضا فراهم خواهد نمود.

ماده ۸- در دوره داخل کشور هزینه رفت و برگشت متقاضی و خانواده وی (حداکثر ۵ نفر با احتساب متقاضی) يك بار در طول مدت استفاده از هر دوره از محل اعتبارات دانشگاه مبدأ قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۹- لازم است دانشگاهها اعتبارات لازم را جهت انجام دوره‌های فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی خود در بودجه سالانه پیش‌بینی و منظور نمایند.

تبصره ۱- مابه‌التفاوت معادل ریالی مقرری ارزی انجام دوره فرصت مطالعاتی متقاضی و افراد خانواده وی (۵ نفر با احتساب متقاضی) با حقوق و مزایای استفاده کننده از محل اعتبارات دانشگاه قابل پرداخت خواهد بود. دریافت حق‌التحقیق از مؤسسه آموزشی محل طی دوره در خارج از کشور بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲- معدل ریالی هزینه‌های بیمه درمانی (موضوع تبصره ۲ ذیل ماده ۴ این آیین‌نامه) حداکثر به میزان تعیین شده در دستورالعمل‌های مربوطه پس از ارائه استناد مثبت به شرط وجود اعتبار از محل اعتبارات دانشگاه قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۱۰- در صورت وجود اعتبار تمام یا قسمتی از هزینه‌های لازم جهت اجرای طرح دوره فرصت مطالعاتی داخل کشور از محل ردیف متمرکز مربوطه در معاونت تحقیقات و فناوری تأمین و در اختیار واحد میزبان قرار می‌گیرد.

ماده ۱۱- استفاده کننده از فرصت مطالعاتی موظف است گزارش پیشرفت مطالعه و تحقیقات خود را به فواصل معینی که در

هنگام اعزام و در هر مورد تعیین خواهد گردید (حداقل در فواصل زمانی سه ماهه) به دانشگاه متبوع خود ارسال نموده و حداکثر ۲ ماه پس از پایان دوره نیز گزارش جامع فعالیت‌های علمی و پژوهش خود در طول دوره را به دانشگاه مربوطه تسلیم نماید. تبصره ۱- گزارش ادواری و نهایی دوره فرصت مطالعاتی بایستی مورد بررسی و تأیید شورای پژوهشی دانشگاه قرار گیرد. در صورت عدم تأیید شورا و با در مواردی که به هر دلیل استفاده کننده از ارائه گزارش‌های یاد شده استنکاف ورزیده باشد، از استفاده دوره‌های بعدی محروم خواهد شد. چنانچه گزارش‌های ادواری مورد تأیید شورا قرار نگیرد، دانشگاه می‌تواند در صورت لزوم باقی‌مانده دوره فرصت مطالعاتی را لغو و مراتب را به استفاده کننده ابلاغ نماید.

ماده ۱۲- مدت استفاده از دوره فرصت مطالعاتی جزو سابقه خدمت دانشگاهی استفاده کننده محسوب می‌شود. تبصره ۱- در مورد کسانی که گزارش آنها مورد تأیید شورای پژوهشی دانشگاه قرار نگیرد، مدت دوره جزو خدمت استفاده کننده محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۳- عضو هیأت علمی هنگام استفاده از دوره فرصت مطالعاتی خارج از کشور نمی‌تواند از مرخصی استفاده نماید.

ماده ۱۴- عضو هیأت علمی در دوره استفاده از دوره فرصت مطالعاتی داخل کشور علاوه بر حقوق و فوق‌العاده مخصوص می‌تواند از واحد میزبان حق‌التحقیق و نیز حق‌التدریس در دوره‌های آموزشی شبانه دریافت نماید.

ماده ۱۵- انصراف از ادامه انجام دوره فرصت مطالعاتی (پس از آنکه متقاضی بخشی از آن را انجام داده است) به عنوان يك بار استفاده از دوره برای وی محسوب می‌گردد. تبصره ۱- چنانچه متقاضی استفاده از دوره خارج از کشور به هر دلیل موفق به اخذ روادید ورود به کشور میزبان نگردد و مراجعت نماید، با احتساب شرایط و مدتی که در خارج از کشور بوده، پرداخت حداکثر يك ماه مقرری ارزی به وی بلامانع می‌باشد. تبصره ۲- در صورت انصراف، عدم توفیق در اخذ روادید و یا نیمه تمام گذاردن دوره فرصت مطالعاتی در خارج از کشور، استفاده کننده موظف است نسبت به استرداد ارز مازاد دریافتی به بانک عامل اقدام نماید. معاونت پژوهشی دانشگاه مسؤول پیگیری این امر می‌باشد.

تبصره ۳- در صورتی که عضو هیأت علمی پس از اتمام دوره فرصت مطالعاتی به موقع خود را به دانشگاه متبوع معرفی ننماید، غایب محسوب و برابر مقررات با وی رفتار خواهد شد.

تبصره ۴- معاونت پژوهشی دانشگاه موظف است هر ۶ ماه يك بار گزارشات علمی حاصل از انجام دوره‌های فرصت مطالعاتی اعضای هیأت علمی خود را با استفاده از شیوه‌های اطلاع‌رسانی در اختیار سایر محققین کشور قرار دهد.

ماده ۱۶- رئیس دانشگاه یا مؤسسه واحد میزبان (در صورت وابسته نبودن به دانشگاه) می‌بایست نسبت به صدور گواهینامه گذراندن دوره فرصت مطالعاتی داخل برای استفاده کننده اقدام نماید.

ماده ۱۷- معاون پژوهشی دانشگاه موظف است این آیین‌نامه را جهت اطلاع اعضای هیأت علمی به آنها ابلاغ نماید.

ماده ۱۸- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه به عهده معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

این آیین‌نامه به استناد ماده ۵ اصلاحی پیوست شماره ۶ آیین‌نامه استخدامی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور در يك مقدمه، ۱۸ ماده و ۱۸ تبصره به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده و از این تاریخ لازم‌الاجرا می‌باشد. آیین‌نامه‌های قبلی و اصلاحیه‌های آن لغو و بدون اعتبار اعلام می‌گردد.